

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-út)

Franciország enyhíti feltételeit

A jegyzék részletes szövege

— Az Estilap eredeti távirata —

A francia válaszigjegyzéket tegnap délelőtt Londonban hivatalosan közzétették. A francia kormány azt reméli, hogy fejtegetéseit az angol-francia tárgyalások alapjául elfogadják.

A válasz nem utolsó szó, csupán kezdeményezés — ezt jelenti először a francia kormány — amennyiben a garanciákról és a fizetési mód kérdéséről van szó. A francia kormány hajlandó megfontolni más komoly javaslatokat is, ha azok a francia javaslatokkal egyenértékűnek mutatók és a fizetési módban ugyanolyan eredményeket ígérő garanciákat ajánlanak. Ebben az esetben a francia kormány nem ragaszkodik saját javaslatához. Franciaország csak fizetésekhez akar jutni és addig kézzelfogható garanciákat akar szerezni. Az általa megjelölt zálogokhoz nem ragaszkodik, mielőtt hasonló értékeket kínál fel. A francia külügyminiszteriumban megjegyzik, hogy a válasz kompromisszumos tárgyalásokra nyújt lehetőséget, mert Franciaország messzemenő eredményekre hajlandó, ha Anglia kész a jegyzéket tárgyalási alapul elfogadni és a francia politika megmászhatatlan irányelveit magáévá tenni. Ezek pedig a következők:

1. Semmiféle tárgyalásról nem lehet szó Németországgal a passzív ellenállás megszüntetése előtt.

2. Franciaország a német fizetésből való részesedését huzsonhat milliárd aranymárkáról lejjebbállítani nem fogja és fenntartja a jogot, hogy később követelje Németországtól azt az összeget, amelyet Amerika esetleg később igényel Franciaországtól.

3. Le kell kötni a produktív zálogokat, amelyek a német kölcsön biztosítására szükségesek.

A jegyzék hangsúlyozza, hogy Poincaré szívesen fogad újabb javaslatot akár Németországtól is.

Londonból jelentik, hogy az angol kormány hajlandó lesz minden polémiáról lemondani, mielőtt lehetőség nyílik a főkérdés szabályozására.

A Daily Mail kiemeli, hogy Franciaország új fizetési tervet dolgozott ki, amely Németországtól kötelezettségeit ötvenkét

milliárd aranymárkára szállítja le, ebből Angliára 11 egytöd, Belgiumra 11 nyolctized. Francia országra pedig 26 milliárd jutna.

Franciaország kész a Ruhr-területet végleg kiüríteni, mielőtt kielégítő garanciákat kap, hogy Németország ellenértékül tartós fizetési készséget tanúsít.

Most Anglián a sor, hogy tárgyaljon a franciákkal és tegye lehetővé a Ruhr-terület kiürítését, a garanciák olyan szankcióival, amelyeket a szövetségesek együttesen szabnak ki Németországra.

Hivatalos francia körök szerint minden attól függ, hogy miképpen

adja. Anglia a francia okmányt. Remélik azonban, hogy a jegyzék elősegíti a megegyezést Angliával. Választ a brit kormánytól nem várnak hamarosan, mert Baldwin szombaton elutazik. Poincaréval csak szabadsága után találkozhatnak.

A francia válaszigjegyzék tartalmaz újabb még ezeket közli: A jóvátételi kérdés történelmi ismertetése és a Ruhr-megszállás jogosságára vonatkozó fejtegetések után a jegyzék megállapítja, hogy Franciaország miért volt kénytelen zálogot venni. Ezután így folytatja:

A megszállás indokolása

— 1923. január 11-én megszállottuk a Ruhrvidéket. Tettük ezt azért, mert Németország három év óta egyetlen kötelezettségét sem teljesítette és mert a jóvátételi bizottság, mikor Németország mulasztásait megállapította, kifejezetten jogot adott a cselekedetre. — Ha (mint nekünk tulajdonítják) politikai vagy katonai szándékaink lettek volna, nem a Ruhrvidékre, de a Majna-völgybe vonultunk volna be, amely Bajorországot elválasztja Porországtól. A Ruhr-terület megszállásával nem volt más szándékunk, mint nyomást gyakorolni az ellenálló Németországra. Ezt a gazdasági gőpönt, amelynek hat millió lakosa van, ötvenezer főnyi hadsereggel tartjuk megszállva. Egyáltalán nem kívánunk hadműveletet folytatni.

— A német kormány úgy viselkedett, mintha a Ruhrvidék megszállását ellenséges cselekedetnek tekintené és ezt az ürügyet használta fel arra, hogy kötelezettségei alól kivonja magát. Beszüntet minden szállítást a franciákkal és belgákkal szemben és úgy viselkedett, mint az ellenséggel. Passzív ellenállást szervezett, amely azonban teljesen aktív. Ez az ellenállás nem a lakosságból indult ki, hanem bizonyos iparosoktól és Berlinből. Berlini utasításra visszautasítottak mindenféle együttműködést és a bányatulajdonosok és gyárosok nem jöttek el a bizottsági konferenciákra. A posta, telefon és táviróalkalmazottak beszüntették az összeköttetéseket, a vasutasok elhagyták a vonatokat és megakadályozták, hogy a megszálló csapatokat Franciaországba vagy Belgiumba szállíthassák.

— A német kormány nemcsak megparancsolta az ellenállást, hanem büntetésekkel fenyegette meg alattvalóit,

akik irántunk jóindulatot, vagy közömbösséget tanúsítottak. A gonosztevékből bandák alakultak, akik a vonatokat ellen mérenyleteket követtek el.

Apponyi Albert Amerikába megy

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapest, aug. 24. (Tud. c. táv.) A kopenhágai konferenciáról hazautazó Apponyi Albert gróf Berlinbe az előtte tisztelgő magyar intézet tagjainak kijelentette, hogy szeptember második felében Amerikába megy, ahol Harvard és több más város egyetemi előadásokat megtartására hívta meg. Az európai államok gazdasági helyzetéről fog felolvasásokat tartani.

sodik felében Amerikába megy, ahol Harvard és több más város egyetemi előadásokat megtartására hívta meg. Az európai államok gazdasági helyzetéről fog felolvasásokat tartani.

Ujabb diákbetrány Jassiban

Bukarest, aug. 24. A jasszi diákgyűlést — amelyet ma kellett volna megtartani — a kormány az utolsó pillanatban betiltotta. Egy diáksapat behatolt az egyetem épületébe, bezúzta

az aula ablakait, úgy, hogy a rendőrség és katonaságnak kellett közbelépni, akik a zavargókat eltávolították az egyetem épületéből. A rombolók ellen megindult az eljárás (Rador.)

A váradi nemzetközi tenniszverseny

Kehrling a magyar világ bajnok is megérkezik

Tegnap délután megérkeztek a budapesti tennisz bajnokok és így a Nagyvárad Atlétikai Club országos tenniszversenye nemzetközivé vált. Már a tegnap délutáni órákban szenzációsan

érdekes partikban részesült az a fényes színvonalú közönség, amely a tennispályák szélein elhelyezkedett s cseppet sem szűkölködött elismerésével a meglepő formát mutató nagyváradi

játékosokkal szemben, sem pedig a kitűnő bukaresti és a bravurosán játszó budapesti játékosokkal szemben.

A nap legérdekesebb versenye a Kelemen—Kondor pár heves küzdele Feledi—Marton Lili pár ellen, amely az utóbbiak vereségével végződött, 6:1, 9:11, 6:4 arányban.

Kelemen Aurél, a sokszoros budapesti bajnok ezenkívül még két győzelmet aratott a férfiegyes versenyekben: Andrassy Ede ellen (6:2, 6:1) és Paun bukaresti játékos ellen (1:1, 6:1) Gönczi Lajos, a MAC kiváló tennisezője szintén értékes győzelmet aratott Domokos Károly ellen 6:2, 6:3 arányban. A fiatal Domokos az NSE jövő csillaga.

A női egyes versenyben Mme. Domici győzött hosszas küzdelem után Erherné ellen. Szabóné pedig szép játék után Vadász Annussal szemben ért el győzelmet.

A ma délelőtti versenyeket súlyosan befolyásolta a hirtelen támadt erős szél, amelynek minden bizonnyal tulajdonítható az irreális eredmény, amit például Dörner, az aradiak favoritja ért el Ronettivel szemben, akitől 6:2, 6:1 arányban szenvedett vereséget. Dr. Lányi Marosvásárhelyről 6:1, 6:2 arányban győzött Valjeanu ellen. A délelőtti szenzációja az alig 16 éves Baumann győzelme a marosvásárhelyiek legjobb játékosával szemben.

Tegnap távirat érkezett a verseny rendezőségéhez hogy Kehrling Béla a göteborgi olimpiád magyar győztese is lejön Nagyváradra s egy meghívási versenyben a legjobbakkal mérkőzik. Kehrlingről fölösleges bővebben beszélni, ő ma a világ egyik legjobb tennisezője — és kétségtelen, hogy San-Gallival a román bajnokkal való találkozása az egész kontinens tennisz-sportjára kihatással lehet.

DORIAN Filmszínház

Csütörtök Péntek
Egy estén láthatja
Pola Negri-t,
Henny Porten-t
Dodd Bobby-t

Vera Violetta
és a
Csók vásár-ban
DORIAN FILMEK

* Hírek a magyar pénzügyminiszter lemondásáról. Budapestről jelentik: A parlament folyosóján tegnap híre terjedt Kállay Tibor pénzügyminiszter lemondásának. A pénzügyminiszter lemondását illetékes helyen a leghatározottabban cáfolják.

HIREK

Vasárnap
délután 3 órakor
NAC
Egyetértés
Pásztor Bertalan
serleg döntő-mérkőzés

* **Véres harc a szerb választásokon.** Grácból jelentik: A Tasgepost jelenti Belgrádból: Mitrovicában a tegnapi községi választáson véres összeütközés volt a nacionalisták és a muzulmánok között. A kétórás harcban hét nacionalista halott és huszonöt sebesült és öt muzulmán halott volt.

* **Egy bukaresti mérnök öngyilkossága.** Bukaresti tudósítónk táviratozza: Grigore Cristea mérnök, a Calea Victoriei egyik elegáns autózúzetének tulajdonosa, tegnap az örmény temetőben öngyilkos lett. Halálának oka ismeretlen. Cristeát erdélyi autósportkörökben igen jól ismerték és nagyra becsülték.

* **A franciák elkoboztak másfélmilliárd bankjegyet.** Mainzban jelentik: Tegnap délelőtt egy és fél milliárd új kibocsátású márkabankjegyet a nyomdából a birodalmi bankhoz vezető úton a francia titkos rendőrség elkobozott.

* **Nem utasítják ki a magyar artistákat.** Bukarestből jelentik: A Viitorul kategorikusan megcáfolja azt a hírt, hogy a kormány elrendelte volna azoknak a magyar artistáknak a kiutasítását, akik nem román állampolgárok. (Rador.)

* **Ötven tanító végzi a tankötelesek összeírását.** A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a tankötelesek összeírásával. Dr. Soós István aljegyző javaslatára a tanács hozzájárult, hogy ötven tanító tíz napon keresztül nyolcvan lejes illetmény mellett végzi el a munkát. A tankötelesek összeírásának ellenőrzésével Dejeu Péter kulturtanácsost bízták meg.

* **A kenyér árdragítói.** Dr. Vostinár János főjegyző átiratban közölte a rendőrprefekturával, hogy a barna kenyér kilóját, amelynek maximális ára öt lejben van megállapítva egyes péküzletekben hét és fél lejért árusítják. Catana Aurél rendőrprefektus megindította a legszigorúbb vizsgálatot és a lelketlen árdragítók ellen a spekulációs törvény teljes szigorával fog eljárni.

* **Egy müncheni bankár szökése.** Bécsből jelentik: Az itteni tőzsdén elterjedt hírek szerint Fritz Kugler müncheni bankár több milliárd márká elszikkasztása után megszökött. A szikkasztó bankár szökése a legsúlyosabban egy nagy müncheni pénzintézetet érint, amelytől a megszökött bankár értékpapírokat és két milliárd márkát csalt ki.

* **Fizetéseképtelenség a magyar és lengyel valuták esése miatt.** A napokban a bécsi Münz & Müller textiltég negyed milliárd passzívával fizetéseképtelenséget jelentett és a hitelezőknek 25 % -ot ajánlott fel. A hitelezők ezzel a quótával nem elégedtek meg, hanem a cég tulajdonosait Jakob Münzöt és Gedeon Müllert feljelentették. A vizsgálóbíró előtt Münz és Müller ártatlanságukat hangoztatják és avval védekeznek, hogy előreláthatatlan események, így elsősorban a lengyel és magyar valuták értéktelenedése okozták a fizetéseképtelenséget.

* **Sarkadi Aladárt,** a közkeletűt komikust sikerült megnyernie az Atlantic mozi áldozatkész igazgatóságának, péntekre egy napi vendégszereplésre. A vendégművész fellépte moziműsor keretében történik. A pénteki előadása a rendkívül érdekes kettős műsor dacára rendes helysárak mellett lesz megtartva. Sarkadi Aladár ezuttal teljesen új számokkal lép fel, melyekkel híveinek táborát növelni fogja. A vendégművész műsorát lapunk más helyén ismertetjük. Sarkadi Aladár fellépésével egyidejűleg színre kerül a Tűz c. szenzációs 4 felv. filmdráma, melyben a főszerepet a világhírű Signorel és Ivette Andreyov játsszák. — Előadás kezdete 9 órakor.

* **Az Apolló és az Atlantic moziban ma, csütörtökön —** Lya Maraval a főszerepben — megismétlik a Napoleon leánya című rendkívül érdekes és költői szépségű filmet. A nagy Corsikai életéből vett cselekmény felülmúlja az ezideig filmre került összes Napoleontárgy darabokat. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9 órakor, az Atlanticban 9 órakor.

* **Öltöző asztala hiányos,** ha nincs rajta Brázay kölni viz, kapható mindenütt.

* **Musik für alle új füzetek;** operettek, operák, dalok, táncok, kuplék, iskolai tananyagok óriási választékban csak a Hegedüs hírlapiroda zenemű osztályában.

* **Meghívó.** A Nagyvárad Torna Club folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza nagytermében, melyre a sporttársakat tisztelettel meghívja.

* **Ön csak egy jegyet vesz,** választásában azonban két teljes műsort lát. Pola Negrit és Henny Porten korunk két legnagyobb filmszínésznőjét egy estén láthatja a Dorian-Filmszínházban. A „Vera Violetta” című 5 felvonásos drámában, amely a Traviata című operának a megfilmesítése, a nagyszerű Pola Negrin kívül még Várkonyi Mihály, a legszebb férfi-star játszik. Ezt megelőzi „A csók vásár” című 4 felvonásos pompás vígjáték, amelyben Henny Porten és Georg Alexander a nevető arckokat mutatják be. A 9 felvonásos kettős műsor csütörtökön és pénteken látható a Dorian-Filmszínházban.

* **Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes film-kalapok a „RITA” kalap-szalomban (Teleki-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.**

* **Prostituáltak,** a „Garzon” szerzőjének új könyvét olvashatja a Hegedüs hírlapiroda kölcsönkönyvtárában.

* **Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható.** Szacsvey-utca, 36. ajtó 3.

307—923.

Orth Izr. Hitközség.

ÉRTESÍTÉS.

az imahelyek bérbeadásának módjáról és sorrendjéről.

A Zárda-utcai, valamint a Kolozsvári-utcai nagytemplom ülései a régi bérlők számára aug. 26, 27, 28, 29 és 30-án d. u. 3-tól 5-ig lesznek kiadva. Akik ezen időn belül a jegyeket ki nem váltják, elsőbbségi jogukat elvesztik és a hitközség az új jelentkezők számára fogja azokat rendelkezésre bocsátani.

Ugyancsak ezen idő alatt tartoznak az imaszéktulajdonosok a saját ülésükről szóló jegyeket kiváltani, ellenkező esetben mint üresedésbe jött imahelyek lesznek kezeltetve.

Az üresedésbe jött imahelyek, valamint a kis templombeli imahelyek szept. 2, 3, 4. és 5-én d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig kerülnek bérbeadásra.

A pót imaházakban az imahelyek szept. 6-án és 9-ikén lesznek kiadva, még pedig d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig.

A régi bérlőket ismételtelen és nyomtatékosan figyelmeztetjük, hogy ha elsőbbségi jogukat gyakorolni kívánják, azt mulhatatlanul a jelen értesítésben jelzett határidőn belül vagyis a jegyek kiváltása kapcsán legkésőbb aug. 30-ig tegyék meg, különben eddig használt imahelyekre nem számíthatnak.

Oradea-Mare, 1923 aug. 21.

Az orth. izr. hitk. templomügyi szakosztály

Az Atlantic
nyári moziban

Pénteken
Csak egy napig
Rendes helysárak mellett
Sarkadi Aladár

fellépte moziműsor keretében
Sarkadi Aladár műsora:

1. A zsugori — Souppée
2. Serenata Carstone in Linqua Ungheresa
3. Münchner Bickkabaret
 1. Az öreg
 2. A hős
 3. A konferencier
 4. Az ifjú hős.
4. Egy hét a színésziskolában.
5. Gorkij: Nachtsyl, Imitationen nach prof. Matt. Reinhard's Berliner Vorstellung

Ezzel egyidejűleg színre kerül A „TÜZ” szenzációs filmdráma 4 felvonásban. Főszerepben a világhírű Signorel és Ivette Andreyov.

Kezdeté 9 óra. Rendes helysárak

Bajok a váradi postán

Mikor a távirdakezező sétálni megy

Napok óta visszhangzik a bukaresti sajtó a nemzetközi postaszövetségnek a romániai postaszolgáltatásról intézett átiratától, amelyben figyelmeztetik a román postát, hogy teremtsen rendet az igazgatásban, mert ellenkező esetben Romániát kizárják a szövetségből. A lapok számtalanszor figyelmeztették is a postát azokra az anomáliákra, amelyek ilyen példátlan fenyegetéssé váltak a régóta olyan tökéletes intézményt. Nincs a postaszolgáltatásnak olyan ága, amelyre azt lehetne mondani, hogy kifogástalanul működik. Kezdvé a levélkiszállításról az utalványkifizetésig, telefon, táviró minden-minden olyan panaszokra jogosító, hogy itt a postát valóságos csőfénnyel fenyegeti.

Nem róható a hibák egy része a posta alkalmazottaira, mert hiszen a telefon, a táviró és egyéb technikai berendezések olyan silány állapotban vannak, hogy azon a közlekedésiügyi kormányzatnak volna hivatalos segítséget. A kapcsolók táblák rossz, a telefonhuzalok szakadtak, — mi sem természetesbb, minthogy az ezekből fakadó bajokért is a személyzetet okolja a publikum. Viszont azonban súlyos hibák vannak a szolgáltatás teljesítés körül is, s ez ügyben a tegnapi Nagyváradon járt Moscu miniszter a legradikálisabb intézkedéseket ígerte.

A nagyváradai sajtó több ízben figyelmeztette már a nagyváradai postaigazgatóságot arra, hogy a lapoknak érkező táviratok nagy késéssel jutnak a címzettekhez s számtalanszor panaszt tettünk tekintetben is, hogy a vidéki előfizetők későn, vagy egyáltalán nem kapják meg a lapokat. Sokszor panaszkodtunk, hogy a telefonszolgálat használhatatlan. És mindig az volt a megszokott válasz, hogy a panaszokat megfogják vizsgálni. Csak természetesen, hogy a további tapasztalat az volt, hogy a panaszok orvoslása helyett a helyzet rosszabbodott.

Most megint íme olyan eset történt, amelyre azt hisszük nem igen volt még példa a posta történetében. Nem kevesebből van szó, mint arról, hogy tegnap délelőtt a nagyváradai távirda nem tudott déli 12 óráig budapesti táviratot levenni, mert a budapesti Hughes-gép kezelője a távirda alkalmazottainak bemondása szerint, elment sétálni. A Rador távirati iroda, amely tudvalevőleg a román félhivatalos szolgálatot látja el, ebben az időben kap Budapestről illetve Budapesten át kurzus-táviratokat, amelyeket telefonon továbbít Bukarestbe. Ezeknek a táviratoknak úgy itten, mint a reggeli órákban óriási közgazdasági jelentőségük van, éppen ezért a postaigazgatóság intézkedésére a távirdán a felvevő gép mellé egy telefont szereltek, amelyen a szolgálatban levő tisztviselő az érkező távirat szövegét azonnal közölni köteles a Radorral. Többesúri sürgetésre a távirda egyik alkalmazottja közölte, hogy késés van, mert a gépkészítő egészségügyi sétáját végzi.

Igy aztán a Budapesten féltizkor feladott távirat, amely normalisan tíz perc alatt Váradon van, csak déli tizenkét óra után juthatott a Radorhoz. Hogy ebből milyen károk származnak, azt mindenki sejtetheti.

A postásnak legalább is olyan pontosan kell a szolgálati helyén maradnia, mint az őrségre rendelt katonának. Ha ezt nem

Vasúti és autószerencsétlenségek a regatban
A campolungi völgybe zuhant egy gépkocsi

(Bukaresti tudósítónktól.) Konstancából jelentik, hogy a 3246. számú vonat, amint Konstancia felől befutott Sarulesti állomásra, hibás váltóállás következtében beleütközött egy mozdonyba. Négy vagon kislökött. A pálya 20 méternyi hosszúságban megrongálódott.

Pucioasa állomásról a rendes időben, 4 óra 20 perckor elindították Targovistele felé a személyvonatot. Alig ért ki a vonatot az állomásról, amikor a mozdonyvezető észrevette, hogy Targovistele felől egy tehervonat közeledik. Ha mindkét vonatot azonnal meg nem állítják, egy második Vintileanca lett volna Pucioasán.

érzi, nem való arra a heivre a hová állították. Nem lehet egy egész ország lakosságát, közgazdaságát kiszolgáltatni fegyelmetlen, hozzá nem értő embereknek. A lapok táviratai nem kevésbé fontosak. A külföld eseményeiről érkező távirati hírek kiegészítik a Bukarestből jött híradásokat. Ha ezeknek a táviratoknak kezelése körül nincs meg a kellő jóakarát és pontosság, úgy világos, hogy a közérdeket sérti a külföldi események körül támadt tájékoztatatlanság.

A mindennapos vasuti baleseteket tetézik ujabban az autószerencsétlenségek. Így tegnap reggel Campolung közelében egy autokamion, amelyen 13 kiránduló ült, a magas szerpentintől leesett a völgybe. Az utasok közül egy asszony és egy leány meghalt; a többiek aránylag könnyű sebekkel menekültek.

Campina közelében egy autót solőrje gyorsan át akart hajtani a vasúti sínen, mert jött a vonat. De a sofőr nekihalt az épen akkor leereszkedő sorompónak. Az utasok idejekorán klugrottak, a sofőr azonban a gépen maradt és lábát a mozdonytől levágta.

Tanítanak-e az idén
a premontrei főgimnáziumban?

Újabb beadvány a kultuszminiszterhez

Tizennégy vádpont alapján záratta be Anghelescu dr. közoktatásiügyi miniszter a nagyváradai premontrei szerzetesrend híres, ősi iskoláját.

Tizennégy vádpont! Különös véletlenje a számok találkozásának! Tizennégy volt a száma azoknak a pontoknak, amelyekből nem is olyan régen ui, megértő világ előváraázslását vártuk. Új világét, ahol legfőbb ur: a jog...

Mint mondtuk, tizennégy pontból állt a vádirat, de, hogy e vádpontokból mi felel meg, mi nem a valóságnak, annak kiderítésére a közel egyeztetendő hercehurca óta tudunkkal egyetlen lépést sem tett a közoktatásiügyi kormány, csak bezáratta és azóta úgy is tartja ezt a kulturális értékű tanintézetet.

Éppen ma érkezett hivatalos jelentés arról, hogy a jövő iskolai év szeptember 22-én kezdődik. Egy teljes hónap van még addig hátra. A premontrei rend ezt az időt arra használja fel, hogy a közoktatásiügyi miniszter igazságérzetére appellálva a törvényes jogalap nélkül zárva tartott iskola megnyitását elérhesse.

A rend ügyésze Czegléd Miklós dr. — aki eddig is nem egy esetben sikerrel képviselte hivatalos fórumok előtt a premontreiket, — az elmúlt napokban terjedelmes beadványt intézett a főgimnázium status; quójának helyreállítása ügyében a közoktatásiügyi miniszterhez.

Kifejti a beadványban Czegléd dr. hogy a premontrei főgimnázium ellen emelt vádak, amelyek az iskola bezárásának közvetlen okai voltak, máig sem vizsgálta meg egy miniszterközi

pártatlan bizottság, amelynek kiküldését Anghelescu miniszter kilátásba helyezte. A premontrei rend valamint Széchenyi Miklós gróf megyéspüspök is szóban és írásban több ízben kérték a legszigorúbb vizsgálat lefolytatását; hiába! nem történt semmi. Rámutat Czegléd dr. beadványa arra, hogy Románia új alkotmánya a közoktatási törvény egységesítéséig meg hagyja a csatolt területeken az

érvényben levő iskolai törvényt. Már pedig az 1883. évi XXX. tc. 50. pontja értelmében Erdélyben egyetlen felekezeti iskola bezárását sem rendelheti el a miniszterium, hanem ennek alaposan indokolt előterjesztése alapján a király.

Végül azt mondja beadványában Czegléd dr. hogy a Curtea de Casatie (legfőbb semmitőszék), szervezéséről szóló 1912. évi törvény értelmében, amelyben a miniszter nem válaszolt 15 napon belül a beadványra, egy neki joga van egyenesen a legfőbb semmitőszékhez fordulni, hogy a premontrei főgimnázium ügyében a független bíróság döntését provokálja.

A jogászai fejtegetésekkel késztült munka Czegléd Miklós dr. beadványa, amelyet felkérésre Eugen Filotti, nagynevű bukaresti ügyvéd, az Adeverul munkatársa nyújtott át Anghelescu miniszternek.

NEMES SZIV...

Egy ismert nagyváradai író, meg egy újságíró együtt nyaraltak egyik erdélyi kis fürdőhelyen. Ruha is igen lengő volt rajtuk, a cipőt meg végleg felcserélték a szellős szandálal. Hazautazásuk előestéjén az író keresi a cipőjét, de sehol sem találja. Felvei az egész panziót, senki se tud a cipőről. Végre előkerül a lakótárs.

— Nem láttad a cipőmet?

— fordul az újságíróhoz.

— De igen. Járt itt a napokban egy toprongyos nyomozó öreg ember. Panaszkodott az istenadta, hogy nincs cipője. Én bizony nekiadtam a tiedet...

— Szerencsétlen, hisz' nincs más cipőm, mért adtad neki?

— Mert nagyon sajnáltam szegényt...

— Akkor miért nem adtad a magadét?

— Olyan nagyon nem sajnáltam...

A zsetonpénz

Ausztriában nem nyomnak többé 1000 koronán aluli bankjegyet

A valuta elértéktelenedésével kapcsolatos óriási méretű bankjegyforgalom mellett mindinkább háttérbe szorulnak a gyenge valutájú országokban a kiscimletek, melyeknek előállításának költsége hovatovább korántsem áll arányban a kifejezett értékkel. Nemrég megállapítást nyert például, hogy egy huszkoronás bankjegy előállításának költsége, valamint papírányaga csaknem 100 koronára tehető. Ily körülmények között szinte magától értetődő megoldás gyanánt merült fel legutóbb Német-Ausztriában a zsetonpénz gondolata, melynek révén a pénzforgalmat sikerülne fog megfelelő mennyiségű és kényelmesen kezelhető kiscimletű fizetési eszközzel ellátni, addig is, míg az államgazdaság ismét áttérhet a normális ércforgalomra.

A zsetonpénz hazája tulajdonképpen Amerika. Az ércpénz hiánya folytán először alkalmazták ott az igen praktikusnak bevált zsetonokat, melyeknek csekély súlya könnyen kezelhetősége és ellenállóképessége hamarosan lefegyverezte azokat az aggodalmakat, amelyek bevezetése ellen állást foglaltak. Az európai államok közül Dánia, Norvégia, Franciaország, Olaszország és Cseh-Szlovákia is sikerrel tettek kísérletet a zsetonpénzzel a teaurálás végett, mind-

inkább erősebben igénybevetett ércpénzpótlására. Most Német-Ausztria is be fogja vezetni a zsetonpénzt arra az átmeneti időre, amíg áttérhet az ércpénzforgalomra, aminek az időpontja a jövő év közepére van tervezve. A zsetonpénzek 1000 koronánál kisebb címletekben fognak forgalomba kerülni.

A zsetonpénz forgalombahozásával megbízott érdekltség a napokban már be is mutatta tervezett új típusokat. A kifizetési eszközök egy megfelelő címletű bélyegből állanak, mely egy talláralaku kis alumínium, vagy celluloid tokban vannak elhelyezve, olymódon, hogy értékük könnyen felismerhető. A zsetonpénz hátlapja reklámcélokra fog szolgálni, melyeknek jövedelméből könnyen lesz előállítható a zsetonpénz. A legközelebbi napokban máris át fogják adni a forgalomnak a 100 és 500 koronás zsetonpénzeket.

Német-Ausztriában legközelebb forgalomba kerülő zsetonpénzek összege egyelőre 5 milliárd koronára van korlátozva, amennyiben szükség mutatkoznék rá, a pénzügyi kormány emelni fogja a zsetonpénzek mennyiségét. A zsetonpénzeket a trafikokban kapja meg mindenki.

Csoda ötvenfokos hidegben

Egy váradi hadifogoly érdekes szibériai feljegyzése

Nemrég tért haza szibériai fogságból egy nagyváradi fiatalember, aki még 1916-ban esett orosz fogságba. Figyelemreméltó följegyzései között akadunk rá erre a rendkívül érdekes visszaemlékezésére, amely Szibéria legkietlenebb táján született.

Főnt valahol, ahonnan máskor égboltozat családja az emberek szemét, a látható magasság felett, utján fényes, rózsaszínű nap uszott sugártalanul és ringadozva abban a jégkristály-óceánban, amelynek különben levegő a neve.

Itt állva ebben az ezüstnél fényesebb és üvegnél átlátszóbb világban — ahol voltaképp még sem lehetett látni semmit — azt várta volna az ember, hogy egyszer csak tulvilági, éghasító zengéssel megcsendül minden és aztán üvegcsereppé összetörve fejére szakad az egész mindenség.

Láthatár nem volt; de a vízszintes látás hiába is erőlködött volna tíz rövid lépésnél tovább. Azon túl már tömör, összejegecsedett üveggel állta a tekintet útját. Ezt pedig nem lehetett tovább kémlelni öt-hat percnél. A szemidegek felmondták a szolgálatot, a szemhéjak görcsösen lecsukódtak s a pillákra — keményen és szárazon, mint a Mária-üveg — odafagyott a könny.

Ha akartam, elhittem tehát, hogy odalent a völgyben az átlomás hőmérője (micsoda tréfa!) ötvenöt fokot mutat az elképzelhetetlen magasságban álló zérus alatt.

Tekintettel arra, hogy ebből a barátságos levegőből tíz percnél feljebb felalá topogás után vagy két napra éppen elegendőt szívtam magamba, — visszafordultam a házba, óvatosan kis résre nyitottam a dupla ajtót, kinyitottam s betettem magam után a harmadik, rongyokkal, tengerifücsökkel teleszegezett ajtócskát s ezen át csaknem derékig meghajolva, bekerültem a szobába.

A burját házaspár még mindig ott ült a házioltár előtt, a bálványok keresztbetett lábainál s a nem tudom hányadik csésze forró, büzös teát szüröcsölte, amely egyesíti magában a tevetrágya kétségbevonhatatlan szagát, a rothadt szalma ízét és a rézrozsda aromáját.

Ledobtam magamról a kecskebőrbekecsket, ráheveredtem a tűz közelében, hozzáfogtam a teáiváshoz, cukorral segitettem a rézrozsda-aromán, kétszersülttel a rothadt szalmaízen és hozzászívott cigarettával a tevetrágya büzen.

Félóráig folytattam ezt, amikor kezdett rohamosan beesteledni, anélkül, hogy a szürkület átmenetére szükség lett volna. Megnéztem órám.

Két óra volt délután.

Ekkor, hirtelen kicsapódott a külső és belső ajtó s a szobában termett egy hórihorgas alak, akkora, hogy a gerendát surolta

sapkája, — s mögötte egy kék vattaruhás kuli, egy hosszunyeli, sárga napernyővel.

A gazda erre, mintha puska por robbant volna fel alatta, fölugrott és hártatartóban égő faggyulámpát hozott elő s ezt letette az oltárra.

Földigérő szőrbundája ellenére is megállapítottam a jövevény személyiségének magas mivoltát. Egy szerzetes volt.

— Ah láma! láma! — mondotam és, mélyen meghajolva és oroszul — üdvözöllek, légy egészséges! Én nem vagyok orosz. Én magyar vagyok.

Gazdám, burjátul, mindent megmagyarázott. Elmondhatta, gondolom, hogy egy héttel ezelőtt mint transzportképtelent helyezett el nála egy betegszállítmány felügyelője s megfizetett ellátásomért. Be kellett várnom egy közelebbi szállítmány átutazását és egyúttal azt, míg valamelyest enyhébbre fordul az idő.

Kisvártava előjött a ködben eltűnt burját menyecske, fölcifrázva a különös vidék minden ékességével.

Az előző napok megfigyeléséből, mindenfajta előkészületekből és elértett szavakból tudtam, hogy a burját asszony gyereke sehogyan sem akart megszületni, azt mondták, ez a nagy hidegtől van — még erre felé is szokatlan tél járta ezidén, — ilyenkor a jövendő szabad burját semmiképpen nem merészkedik ki a cudar, hideg világba. A lámát hát ide kérték a régóta gyötördő asszonyhoz — egy kis ráolvasásra.

Ahogy lehámozta a láma szőrbundáját, a tibeti egyház őzlopembere most egész pompájában állott előttük. Bordóvörös, nehéz sárga selyemövével átszorított reverenda féle omlott le rengeteg alakjáról, hunyorgó szemű, borotvált képű nagy fejről sárga sapka világított. Előhalászta az imádkozó malmot, megigazította ennek csavarát. A szent szerzőm vigan pörgött.

A menyecske nagynehezen leguggolt a nagy láma lábai elé és két kacsójával átfogta a szerzetes sarkatlan bőrsizmait.

A kolosszális büvölő kegyes szelidséggel hunyorogva, mint aki hatalma teljében érzi magát, szertartásos biztosságu jeleket irt az asszony feje és háta fölé a levegőbe, mormogott valamit hozzá, aztán saját magas kezeivel lábrasegítette az asszonyt.

Ez azon helyt érezhette, hogy megfogant rajta az áldás, mert a ceremónia végeztével tüstént átment a kamrába és befeküdt az ágyba.

Reggelre megérkezett a kis burját. Volt öröm.

En azóta, hogy mindezeknek tanuja lehettem, hadilábon álllok a kételkedéssel. Akármint mondjanak, mégis csak világra szóló csoda volt az, hogy eleven emberfia meg mert születni abban az irtó hidegben.

Egy angol urilány titokzatos eltűnése

Az angol fővárosban óriási a hőség, de azért az embereknek van kedvük különös esetekkel foglalkozni. Így ezekben a napokban az egész sajtó ugyszólván nem irt másról, mint a londoni társaság egyik előkelő fiatal hölgyének eltűnéséről. Számos privátdetektív igyekszik a fiatal hölgyet megkeresni.

A tényállás a következő: Miss Phyllis Lester, egy 22 éves gyönyörű szőke leány, jegyese volt egy hasonlókorú igen csinos, előkelő vidéki családból származó jogásznak. Vőlegényének vakációja idején, Miss Phyllis nagyobb csomaggal egy családi penzióba költözött, ahol vőlegényének állandó lakása volt. Mint mondtam, csak 48 óráig fog ott lakni, aztán a pensió tulajdonosnőjével falura megy nyaralni. Miután podgyászát elhelyezte, elment otthonról azzal, hogy délután jön vissza. De csak másnap reggel tért haza a pensióba és arcán látszott, hogy nagyon beteg. Nyugtalanul kérdezték, mi baja, mire ő azt felelte, hogy leesett a villamosról és belső sérüléseket szenvedett. Később egy ismeretlen fiatal ember jelent meg a pensióban, akiről csak annyit tudnak most mondanivaló, hogy igen fehér arcú volt. Ez a fiatalember együtt teázott Miss Phyllis-szel. Aztán a leány és az idegen fiú elmentek a pensióból. Miss Phyllis azt mondta, hogy a postára megy, mert levelet akar küldeni vőlegényének. Mindez július 27-án történt. Azóta a fiatal leánynak teljesen nyoma veszett. Őt kutatja most a londoni detektívhad, nem valami sok eredménnyel.

Zagja-e már a modern kölcsönkönyvtárnak?

Megedős hirlapirodában

Eladó

Egy adómentes, jól jövedelmező bérház, vasutállomához közel, kereskedelmi vállalatnak nagyon alkalmas.

Továbbá eladó

évtizedek óta fennálló konkurrenciá nélkül, igen jól jövedelmező üzlet. Cím

Ardeal Iroda Posta (Url)-u. 8.

Fehér, szürke, fekete róka boák kaphatók

Szász Anna

Rákóczi-ut 30, jobbra

Papírhulladékot

bármily mennyiségben

vesz

SONNENFELD A. R.-t.

Szilágyi Dezső-utca 6 sz.

Eladó

komplett lakásberendezés

amely áll ebédlő, háló, url- és szalonból, teljesen új, továbbá

rövid zongora, velencei tükör

Rákóczi-ut 30 jobbra, Szász

Gyermeke lesz

a legegánsabb akorzon,

ha gyermekköcsiját

Szőke Miklós-nál

Szt. János-u. 22. szerzi be.

Ugyanott új huzatok, ornyók, gummixások és mindenemű javítások a legolcsóbban és leggyorsabban készülnék.

Ne

5-öljön 6-oljon

hirdes en a

Nagyváradi Estilap-ban

Bódis Ferenc

ékszerüzlete

Rákóczi-ut 1 sz.

Állandó nagy raktár arany, valamint ezüst és ékszerárakban. — Valódi schweitzli zsebórákban. — Szolid árak. —

Készít, javít, átalakít Vesz, elad, cserél

Villamos erőre berendezett ékszerkészítő iparteleg Nagy Sándor-utca 1.

TEMESVÁRI SÖR

külön klasszist képvisel

Óriási fehér és színes filc-kalap vásár

KLEIN SIMON
cégnél Nagy Sándor u. 1,

Felhívom a hölgyek és masamódnók figyelmét, hogy a KLEIN-féle KALAPGYÁR 3 nap alatt a legszebb és legdivatosabb formákra alakít

Hamis szabadjegyek a CFR. vonalain

Bukarest, augusztus 24. A sziguranca arról értesültek, hogy több hamisított vasuti szabadjegy van forgalomban a C. F. R. vonalain. A sziguranca eddigi nyomozása szerint több magasrangú C. F. R. tisztviselő állította ki a hamis szabadjegyeket. A nyomozás folyik. (Rador.)

Holnap lesz döntés Lendvay István mentelmi ügyében

Budapest, aug. 24. (Tud. c. táv.) A magyar nemzetgyűlés tegnap kezdte meg ismét üléseit. Az ülésen Scitovszky elnök bemutatatta az amerikai szövetség köszönő levelét, a Harding halálakor kifejezett részvétért.

Az adóvalorizációs törvényjavaslatot részletes vitája után másodszori olvasásban elfogadták.

Az elnök napirendi indítványával szemben Rassav indítványozza, hogy Lendvay István mentelmi ügyét holnap tűzzék napirendre.

A kormány nevében Daruváry nem ellenzi Rassav indítványát. A mentelmi ügyet a nemzetgyűlés holnap a napirend utolsó pontjának tűzte ki.

Utána Östör József interpellált az ágfalvai várműködés tulajdonosai és jogosulatlan fegyverhasználatára tárgyában.

A pénzügyminiszter válaszában szigorú vizsgálat megindítását kéri.

MAI ZÜRICH NYITÁS:

BERLIN	0000105
NEWYORK	55350
LONDON	2519
PÁRIS	308750
MILANO	2380
PRÁGA	1620
BUDAPEST	003 1/8
BUKAREST	260
BÉCS	0007775

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	140
MÁRKA	1
OSZTRÁK KORONA	330
CSEH KORONA	650
FRANCIA FRANK	1350
SVÁJCI FRANK	4150
DOLLÁR	235
LIRA	1000
FONT STERLING	1060

Leégett vasuti hid

Bukarest, augusztus 24. A galac-réni vasútvonalon tegnap újból egy vasuti katasztrófát hátrítottak el. A galac felé robogó személyvonat vezetője csak az utolsó pillanatban vette észre, hogy a fahíd elvan égve, illetőleg híd egyáltalában nincs a folyó felett. A vonat pár lépésnyire a híd előtt sikerült megállítani, s így elejét vették a legborzalmasabb vasuti katasztrófának. A hatóságok azt hiszik, hogy a híd dat rablók gyújtották fel, hogy a beállott zürzavarban rabolhassanak. A vizsgálat megindult. (Rador.)

A nagyváradi orvosokra súlyos adókat vetettek ki

Az érvágási műveletet mi már csak Jókai regényeiből ismerjük és akkor az orvosok végezték be tegeken. Most azonban az orvosokon vág eret kérlelhetetlen lantzattával az adókirovó bizottság.

Megmosolyogni való volna, ha nem lenne alapjában véve olyan vigasztalanul szomorú az adótervény egész végrehajtása, akár munkásról, akár kereskedőről, akár a társadalom valamelyik tagjáról: az orvosi karról van szó.

Az orvosok adóját veti ki ezekben a napokban Benedek Aladár pénzügyi tanácsos elnökletével egy bizottság, amelyben az orvosokat Costa Romulus dr, a kincstárt Popescu tanácsos képviseli. Hogy mennyire félreismeri a helyzetet ez a bizottság, hogy mennyire nem tudja, hogy a nagyváradi orvosok jövedelme távolról sem áll arányban azzal a feltétlen tisztelettel és különösen a kintő gazdasági válság kezdete óta kifejtetnek — azt élénken bizonyítja a horribilis számok, a bizottság megállapította adóalap, csaknem minden orvosnál. Ha tekintetbe vesszük, hogy az orvosok adóalapjuk 12 százalékát fizetik adóba, akkor lehetetlenség mással, mint aggodalommal gondolni arra, hogy az orvosi kar életmódjának és szakos lezállításának komoly következményei lehetnek szociális téren.

Két napon át álltak orvosok az adókirovó bizottság előtt. Legnagyobb adóalapot eddig Spitzer Márton dr fogorvosnál állapították meg: 160.000 leit, ami azt jelenti, hogy 19.200 lei adót kell fizetnie, ha felebbezését figyelembe nem veszik. Utána Stolicz Gyula dr és Fisch Áron dr következnek egyenként 150.000 leies adóalappal. Markovits Andor dr nőorvos adóalapját 140.000 leire taksálták, ami közel 17.000 lei évi adót jelent. Grosz Menyhért dr és Balogh Arthur drt egyenként 100.000 lei adóalap után fogják megadóztatni, ami 12.000 lei adót jelent. Aztán így következnek az adóalapok: Weisz Sándor dr bőrgyógyász 80.000, Major László dr 60.000, Keszler Herman dr fül- és gégeorvos 50.000, Edelmann Menyhért dr, Popa Demeter dr, Ilutia Teodor dr egyenként 36.000, Fornét Miklós dr 20.000, D. Zamfir dr katonatorvos 18.000, Sávör György dr 12.000, Russu Sándor dr 10.000 lei.

Meg kell jegyezni, hogy ez az adóalap csak a magánpraxisra vonatkozik. Tehát például Russu Sándor dr fizeti az adót a gyermekmenhelyen elfoglalt igazgató-főorvosi állásának jövedelme után is.

Reméljük, hogy az orvosok felebbezésének meglesz a kellő eredménye a bizottságnál, amely elvégre intelligens emberekből áll, akik nagyon jól tudhatják, hogy minden elképzelhető munka közül épen a szellemi az, amit napjainkban leggyengébben honorálnak.

Se vége, se hossza már az adóserelmeknek. De valamennyit felülmulja a pénzügyigazgatóság az a legújabb felhívása, amelyben felhívja az adófizető polgárokat, hogy a most megállapított bármily nemű adót — az abból már esedékes félévi részletet — a kivetési jegyzőkönyv felmutatásával különbeni szigorú végrehajtás terhe mellett folyó évi szeptember 1-ig a pénzügyigazgatóságon fizessék be.

Fantasztikus adatok a németországi drágaságról

(Berlini tudósítók jelentése.) Ha néhány sorban össze lehetne foglalni az egymás nyomába lépő híreket és szenzációk képét, akkor a német birodalmi helyzetet a javulás felé lendülő kaoszóláság ellenmondásával kellene jellemezni. Kaosz van. De van hihetetlenül nagy életakarát, amely a tragédia legsötétebb örvényének mélyén is megővja Németországot a tökéletes összeomlástól. A gazdasági csőd nem jelenti egyúttal a német faj csődjét is. A márka nem a német nemzet. Mi sem bizonyítja ezt ékeesebben, mint a legutóbb az a hír, hogy a német kormány igen értékes pénzügypolitikai tervezetet örökölt az előző kormánytól. Jele ez annak, hogy a pénzérték pusztulása idején a németek

Az adókirovés tudvalevően csak akkor emelkedik jogerőre, ha a felebbezés sorsa is eldőlt. Mivel pedig mostanáig a felebbezéseknek kis részét tárgyalták le, nyilvánvaló, hogy a pénzügyigazgatóság elébe vág a felebbezési bizottság határozatának, ha a hónapok múlva esedékes adót ilyen kiméletlenül beszedei. Különben hasonló intézkedésről egyetlen bukaresti lapban sem olvastunk. Súlyos gazdasági válság járhat ennek az intézkedésnek a nyomában.

már előre néznek és a jövőt készítik elő. A mai pusztulás mértékét nagyon nehéz meghatározni. Semmiféle index sem nyújt tökéletes képet, de talán mégis fogalmakat lehet alkotni arról a hallatlan értéksülledésről, amelyet a márka lázatlálja mutat, ha látjuk, hogy az augusztus 15-ig terjedő időre Németországban a háború előtti árak átlagosan 439.909-szeresen emelkedtek. Így például egy férfi ing 6 millió, egy férfi kalap 5 millió, férfi cipő 20 millió, estélyi ruha 50-55 millió, közepminőségű cigaretta 15 ezer, egy kilogramm hus egy millió, egy tojás 20 ezer, egy liter tej 70 ezer, munkás órára 136 ezer és egy kilométer vasúti utazás átlaga 10 ezer márka.

Kitört a forradalom Marokkóban Megverték a felkelők a spanyol csapatokat

— Az Estilap eredeti távirata. —

Párisból jelentik: Madridból érkező jelentések szerint az elmúlt éjszaka a spanyol kormányrendkívüli minisztertanácsban foglalkozott a marokkói veszedelemes helyzettel. A felkelők Moroccan Molilla környékén megverték a spanyol csapatokat. A

spanyolok vesztesége több mint száz halott. Ezenkívül két század, egy géppuskás és egy utász század hadoszlopot vágta el a főhadseregtől. Ezek szombaton a kétségbeesett küzdelemben állanak a bennszülöttekkel.

Szerződést köt a város és Parlagi szinigazgató

Soimescu vezérfelügyelő Nagyváradon

A színházi szezon első napja már közel van, a próbák innen-onnan megkezdődnek, de Parlagi Lajos és a város között még nyoma sincs homi szerződéses megállapodásnak. Két esztendőn keresztül akörül folyt a vita a pénzügyi bizottságnál, hogy jó lenne már valami szerződésfélét kötni Parlagival, szabályozni kellene a szinigazgató és a város viszonyát, tisztázni kellene egy sereg elszánt elhatározást a díszletek megvétele kérdésében, általában tudni kellene, mire kötelehető a szinigazgató a várossal szemben, s milyen magartás várható joggal a várostól a koncesszióval rendelkező szinigazgatóval szemben. Ezek a problémák kerülnek ma ismét szőnyegre a hirtelenében összehívott szinügyi bizottsági ülésen. Ma délután félhatra hívott össze ülést Marcus István, a szinügyi bizottság elnöke, hogy Parlaginak a várossal kötendő szerződése ügyében állást foglaljon. Talán ma végre, sok huzavona után sikerül valamennyivel előbbre jutni a szerződéske-

tés ügyében. Mert eddig minden alkalommal csak odáig jutott a bizottság, hogy határozattá emelte ama elhatározását, hogy legközelebb határozni fog.

Tegnap este különben Nagyváradra érkezett Soimescu színházi vezérfelügyelő. Kijelentette az Estilap munkatársának, hogy jól esik hallania, hogy a város közönsége meg van elégedve a várad színházkérdés megoldásával. Örövend, hogy Parlagi jobb belátásra jutott. Hangsúlyozta, hogy a magyar színjátszás előtte époly becses, mint a román, s nem óhajt a magyar színészet kárára a román színészeknek használni. Ime — ugymond — bizonyítja ezt az is, hogy a legelősebben foglaltam állást az ellen, hogy egy ideerőszakolt magyar-román társulattal a magyar színészetet felborítsák, viszont a románoknak mégse használnak vele.

Soimescu különben ma délután továbbutazott Szatmárra.

Főszerkesztő: Marton Manó
Felelős szerkesztő: Katona Béla

FRIEDMANN
ékszerész, drágakőfoglaltó
vénnök Calea Regala Fer-
dinand (Rákóczi-ut) 7-b sz.
Elvállal uj ékszerek készítését, régiek
átdolgozását, drágakő foglaltását. Törött
aranyat, briliántot magas árban veszek.

Ingyen

Eladó
Házát,
Földjét,
Szőlőjét,
Üzletét,
Lakását,
Butorozott
szobáját v.
Ingóságait

jelents be irodánkba:

"Ardeal"
Str. Postei (Uri u.) No 8
minden díj nélkül sür-
gösen és diszkrétan
közvetítjük
Meghívásra személyesen megyek

Ingyen

Központban
fényesen berendezett
butorozott szobát
keresek
hosszabb időre külföldi fia-
tal pár részére. Megfelelé-
ért elképzelhetetlen bért
fizetek.
Heller, Rimanóczy-u. 5 Lloyd iroda

**Dombor-
nyomásu
névjegyeket**
monogrammos és szöve-
ges levélpapírokat,
PECSÉTBÉLYEGEKET,
címkéket stb. stb.
gyönyörű kivitelben
és izlésesen készít
"Sunfield"
dombor-műnyomda
Oradea-Mare, Str.
Vlahuta 29. szám

Tíz leírt
hetenként bármennyi
könyvet elolvashat a
Hegedüs Hirlapiroda
kölesönkönyvtárában.

Str. Reg. Ferdinand 9.
Özv. Petri Árpádné
látszerészeti üzle ében
HERBST ékszerész
most magas árakat fizet
aranyért, briliántért, ezüstért

Apróhirdetések

LAKÁS

SZOBÁT, konyhát lelépéssel sürgösen
keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 617

EGY szoba, konyhát, esetleg 2 szoba,
konyhát lelépéssel átadok. Cim a Hege-
düs hirlapirodában. 838

EGYEDÜLÁLLÓ hölgy butorozott
szobát keres azonnalra. Cimeket a He-
gedüs hirlapirodába kér. 836

FIATAL házaspár keres egy, esetleg
két szobás lakást, lehetőleg a központ-
ban. Csakis háztulajdonosokkal tárgya-
lok. Cim: Sonnenfeld könyvkötészet.

HAVI 2000 lelt fizetnék központban
3-4 szobás modern lakásért. Cimeket a
Hegedüs hirlapirodába kérek. 833

EGY szobás konyhás lakáso-
mat butorral átadnám. Cim a
Hegedüs hirlapirodában. 859

KERESEK a város bármely részén
egy szobás lakást. Cimet a Hegedüs hir-
lapirodába kérek. 858

TELJES ellátást kosztal kaphat Co-
galniceanu (Várady Zsigmond) ucca 10.
Weisz Lajosnál. 853

ALKALMAZÁS

MAGAS fizetéssel keresek kis
családhoz jól főző mindenest.
Cim Hegedüs hirlapirodában.

VILLANYMOTORRAL tüzlifavágást 10
métertől félébb bármely mennyiségben
a legutányosabb árban vállalom. Cim:
Bereczky Lajos, Rákóczi-ut 28/b.

ARANYMŰVES tanuló felvé-
tetik Schwartz. Vulkán József
(Nagy Sándor) ucca 1. 861

SUCHE tüchtigés Stuben-
mädchen per 1-te Sept. Adresse
zu der Expedition.

ÜGYES szobaleányt keresek
szeptember 1-re. Cim a Hegedüs
Hirlapirodában.

ELMENNÉK bármilyen állásba romá-
nul is jól beszélnek. Cimeket a Hegedüs
hirlapirodába kérek. 831

LAKÁSÉRT takarítást vállal egyedül-
álló nő. Cim a Hegedüs hirlapirodában.

FEHÉRNEMŰ varrónő fehérenmü
varrást vállal házaknál is. Cim: Rotter-
né, Cogalniceanu (Várady Zsigmond)
ucca 15. 856

INTELLIGENS izraelita lány házveze-
tőni állást keres uricsaládhoz. Cimet
Hegedüs hirlapirodába kérek. 855

GYERMEKTELEN házaspár házmes-
teri állást keres. Ferdinand király (Rá-
kóczi) ut 29. 854

ELSŐRANGU nagymunkások felvétel-
nek Schwartz Lajos uri szabó, Posta
(Uri) ucca. 860

NÉMET nevelőnő szeptember 1-re ál-
lást keres gyermek mellé. Josefina Sza-
nek, Sánc-ucca 7. Berger-gyár. 852

IRODAI alkalmazást keresek szept-
ember 1-re. Cimeket a Hegedüs hirlap-
irodába kérek. 850

GÉPIRÓNÓ ajánlkozik azonnali belé-
pésre. Románul is tud perfektül. Össi-tér
14. Toje Anna. 847

FIATAL rövidáru segéd mielőbbi be-
lépésre kezdő fizetéssel felvétetik. Cim
a Hegedüs hirlapirodában. 846

ADÁS-VÉTEL

EBÉDLŐ nagy perzsaszőnyeg 2 és fél
-3 és fél méter, perzsaszőnyeg, átvétők
perzsa abrosz, perzsa függönyök, szmyr-
na szőnyegek, argaman szőnyeg, seylon
takaró, plédok, festmények, egy sárga
kerek kötött selyem abrosz, egy nagy
kelin ebédlő abrosz eladók. Rákóczi-ut
30. jobbra, Szász.

EGY jókarban lévő gyermekkosci el-
adó. Velencepart 39, az udvarban. Ny

ELADÓ üzletház, korcsma, fűszerüz-
let, nagy istállók a lóvásárnál. Bővebbet
Rosenfeld, Gozdu (Beöthy Ödön) ucca
59. szám. 829

ERŐS nagy varrógépeket megvételre
keresek. Cim Hegedüs hirlapirodában.
834

Dávid és Kohn
uri szabók Teleky-u. 4
Műbrendű ruhát
készítenek hozott,
valamint saját
bel- és külföldi
szövetekből

KITÜNŐ fémszerkezetű rövid fekete
zongora eladó. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 748

MAGÁNHÁZ elfoglalható 2 szobás für-
dőszobás, parkettes lakással Bunytay-li-
get-ucca 46. sz. alatt; 2 holdas szőlő 2
szobás lakással, városhoz 15 percnire
sürgösen olcsón eladó. Több beköltözhe-
tő házat és lakást 1-4 szobásat tudunk.
„Ardeal” Posta (Uri) ucca 8.

TEJSZEPARÁTOR eladó Rákóczi-ut
30, jobbra. Szász. 711

EGY komplett paliszánder-ebédlő el-
adó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 744

KÖTÖTT kézimunka ruhák, 2 kötött
cape, gyermek kötött ruha, 3 méter bar-
na szövet, egy gyapju kendő, 1 pár lakk-
cipő, indiai ezüst sál, fekete és fehér kő-
csagtól, egy perzsa ajour falcabotát el-
adók. Rákóczi-ut 30. jobbra. Szász. 595

LEGGYORSABBAN eladhat
mindennemű tárgyait szőnyegek,
képek, fehérenmüek stb., ha bi-
zományba átadja Aulich-ucca 1.
(Hadapródiskolától balra.)

ELADÓK fehér storok, batik lámpa-
ernyők nagyon olcsón. Szász, Rákóczi-
ut 30., jobbra.

KERÉKPÁRT megvételre keresek 9
éves gyermek részére. Cim Hegedüs hir-
lapirodába. 806

KÉZIMUNKA ágyterítők, storok, vit-
rázsok, terítők, montirozatlan kelin, go-
belin és batik diványpárnák, kötött és
arany terítők typoenel és külön typoe-
nek, ágyhuzatok, hálókabátok, abroszok
szalvétával, zsebkendők eladók. Rákó-
czi-ut 30. jobbra. Szász. 592

KISEBB házat beköltözhető 3 szobás
lakással megvételre keresek. Cim Hege-
düs hirlapirodában. 857

ELADÓ Biedermayer szalngarnitur,
pianinó, bécsi gyártmány és egy íróasz-
talos commód. Juricskay, Szaniszló-ucca
25-b. szám.

FÉRFI ruhák középtermetre, finom an-
gol szövetből, szalon és zaccó öltönyök,
őszli és télikabátok, cipők eladók. „Ar-
deal” Posta (Uri) ucca 8. sz.

ELADÓ ház négy lakással, beköltöz-
hető, 100.000 lelért, Csongrádi ügyvéd,
Vlahuta (Szent János) ucca 24. 849

ELADÓ gyermekkosci finom nikkele-
zett gummi kerékkel. Vitéz-ucca 74. 848

KÜLÖNFÉLÉK

URI családból iskolába járó tanulókat
teljes ellátásra elvállal özy. Radó De-
zsóné, Jorga Miklós (Zöldia) ucca 1. II.
emelet. 830

Minden más sört felülmul az
ujaradi világos és dupla-
maláta

„Bika” sör
Hönlig Mór és flai
biharmegyei és nagyvárad
főlerakat Telefon 187
Calea Victoriei No 1.

CIPÖT
mielőtt venne, vagy cipőfelsőrészt készí-
tetne, forduljon árajánlatért a legolcsóbb,
legértékesebb és legszebb munkát végző
GHEORGHESCU-hoz
Zöldia utca 11, udvarban.

Perzsa szőnyegek
gyári szőnyegek minden nagy-
ságban, hencsertakarók, függő-
nyök, náloszobák nagy választék-
ban. Werthelm kasszak minden
nagyságban, leszállított árakban
Beck és Benjámín
Strada Cogalniceanu (Várady
Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703

**Perzsaszőnyeg gyönyörű
mintával, legjobb minőségű
3x4 méter, 12 személyes evő-
eszköz és valódi ezüst díszítő-
gyak bizományi áru sürgösen
eladó Sternbergnél**
Szt László-tér 2. Telefon 13-45

**Ha nem tud aludni
forduljon
Welsz lakatoshoz**
ahol békébelli sűrű fo-
násu réz SODRONY
ágybetét kapható
Ugyanott mindenféle lakatos
munkák gyorsan és pontosan
eszközöltenek. Vidékre is mé-
ret szerint szállítok
Mezey Mihály-utca 1.

LAKÁSOK
Sztaroveszky-uccán 4 parkettes, fürdő-
szobás confortos. Rulikovszky-uton elől
2 parkettás, fürdő, eseléd szobás, kony-
hás egyszerűbb lakás van, több 1 szo-
bás lakások sürgösen eladók. Rákóczi-
uton 4 parkettás, fürdőszobás, confortos
lakás cserélne 2 parkettás confortos la-
kással, csak központban. Azonkívül van
több lakás csere.
WEISZ GIZI közvetítő irodája
Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarok)
Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad